



Deutsche Baumpflegetage Augsburg 2019

TEKST EN FOTO'S: ANDRIES WELLES, REDACTIE BOMEN

Een klein artikeltje over de Baumpflegetage, vorig jaar in ons vakblad geschreven door Lucas Godts, was voor mij de aanleiding om deze beurs eens met een bezoekje te vereren. De Deutsche Baumpflegetage werden voor de 27^e maal gehouden in het pittoreske Beierse stadje Augsburg en fungeerden van 7 t/m 9 mei jl. als ontmoetingsplaats voor boomdeskundigen uit alle geledingen: wetenschappers, klimmers, boomverzorgers, kwekers enz. De, volgens organisator prof. dr. Dirk Dujesiefken, grootste vakbeurs op dit gebied in Europa trok bezoekers uit 20 landen die in verscheidene settingen konden luisteren en discussiëren met in totaal 54 sprekers uit 9 landen. Er was een grote zaal beschikbaar waar de wetenschappelijke kant van ons mooie vak werd besproken, maar ook de klimmers beschikten over een eigen hal waar naast diverse lezingen ook praktijkgerichte demonstraties plaatsvonden. Dit verslag is geen chronologische opsomming van de beursactiviteiten, maar een overzicht van enkele, in mijn ogen, opmerkelijke of interessante zaken en sprekers.

Een kijkje über die Grenze...



Canopy Meg vertelt gepassioneerd over haar werk in de boomtoppen.

Canopy Meg, al 40 jaar een vrouw op eenzame hoogte in de boom

Zeker interessant was de openingspreekster bij het Treeclimbers-forum. Niemand minder dan Margaret 'Canopy Meg' Lowman kwam vertellen over haar onderzoekswerk in de boomtoppen. Ruim 40 jaar geleden begon ze, in Australië, met boomklimmen. Een zelf gefabriceerde klimgordel om, een 'homemade' katapult mee om een vislijn de boom in te schieten... Kortom klimmen zonder alle gadgets die vandaag de dag het leven van de klimmer eenvoudiger kunnen maken. En toen ze eenmaal 'het achtste continent', dat van de boomtoppen, had ontdekt was er geen weg terug of naar beneden.

Meg Lowman nam de aanwezige klimmers in de zaal in een gepassioneerd verhaal mee langs haar projecten waar ook ter wereld. Een verhaal van een alleenstaande moeder die haar twee kinderen al op jonge leeftijd meenam tijdens de onderzoeken in de boom. Ze vertelde over de soms onvoorstelbare manier waarop ze haar onderzoeksgebied benaderde. Met luchtballonnen voorzien van een werkplatform, torenkranen en houten wandelpaden speciaal aangelegd in de boomtoppen.

Mede door het onderzoekswerk van Canopy Meg weten we veel meer van de enorme verscheidenheid van levende wezens hoog in de bomen.

Flatterulme, boom van het jaar 2019

Tijdens de Baumpflegetage was er ook een behoorlijke tentoonstelling gewijd aan de boom van het jaar 2019, de *Ulmus laevis*, de fladderiep. De fladderiep is de minst bekende van de West-Europese iepsoorten. De Lage Landen zijn voor deze boom tevens de westelijke rand van zijn verspreidingsgebied. De fladderiep is wel gevoelig voor de iepziekte, maar doordat de iepenspintkevers de boom niet of nauwelijks aantasten ontsnapt de boom aan deze gevreesde ziekte.

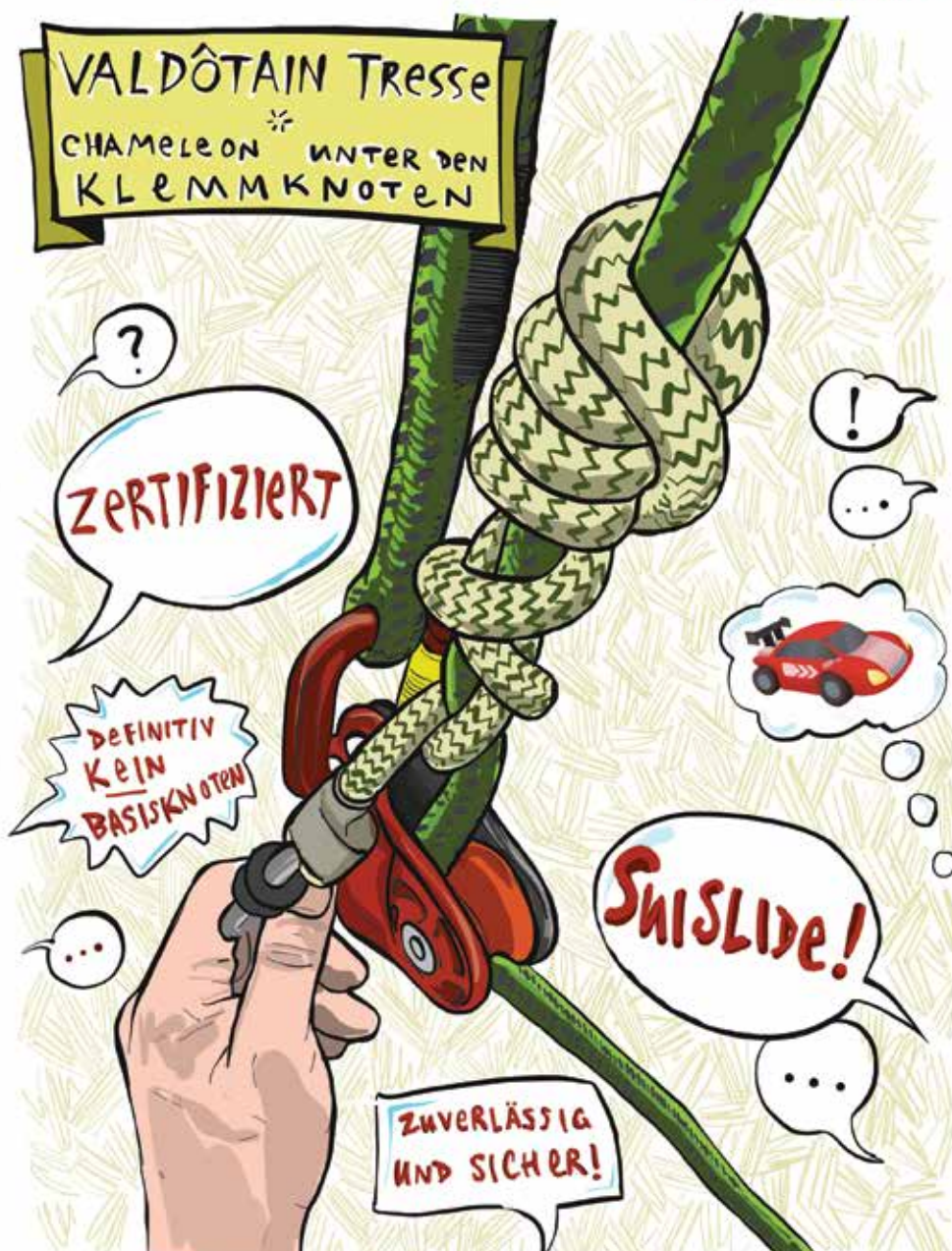
Voor de liefhebber waren er jonge fladderiepjes beschikbaar om mee 'nach Hause' te nemen.

Een mooie geste om te zorgen dat deze telg uit de iepenfamilie grotere bekendheid krijgt.

De gratis beschikbaar gestelde exemplaren van de Flatter-Ulme waren rap weg gefladderd...



Een belangrijk deel van de boom moet onder de grond zijn werk doen



De Valdôtain Tresse, love it or hate it...
Tekening: Mark Bridge, Treemagineers Ltd.

de Duitse boomverzorging geïntroduceerd door Kay Busemann. De knoop heeft een klemmend deel, de wikkeling, en een verend deel om de knoop eenvoudig te kunnen schuiven, de kruisingen. Dat het principe van de gekruiste klemknoop efficiënt is blijkt wel uit het feit dat het tegenwoordig ook in mechanische apparaten wordt toegepast zoals bijvoorbeeld de Zigzag van Petzl.

De vele toepasbare variaties in materiaalkeuze en de configuratie van het aantal wikkelingen en kruisingen, maken van de Valdôtain Tresse een echte kameleon. Maar wel eentje die een hoge mate van verantwoordelijkheid bij de gebruikende klimmer neerlegt, want de VT heeft aandacht nodig in de aanleg om niet te veranderen in een 'Suislide Knot'...

Eikenprocessierups, veelbesproken plaaggeest

Je kunt momenteel geen krant of tijdschrift lezen zonder dat er melding wordt gemaakt over de eikenprocessierups (EPR). Ook tijdens de Baumpflegetage was dit puberende kind van de eikenprocessievinder veelvuldig onderwerp van gesprek.

Bij het Climbersforum werd een demonstratie gegeven van het klimmend weghalen van EPR-nesten. De opletende kijker had hierbij wel door dat de boom in kwestie weinig gelijkenis vertoonde met de doorsnee Deutsche Eiche, echter voor de effectiviteit van de demonstratie had dit geen gevolgen.

Ook in de grote zaal was een lezing gewijd aan de EPR. Hierbij

werd nader bekeken of, en in hoeverre, de EPR profiteerde van de klimaatverandering. Vooralsnog is er nog geen bewijs gevonden dat de uitbreiding van de EPR veroorzaakt wordt door de klimaatverandering. Het lijkt er meer op dat de enorme groei van het aantal EPR het gevolg is van een combinatie van factoren. De monotone laanbeplanting, het weggagen van de natuurlijke vijanden der EPR, te laat bestrijden wegens financiële moeilijkheden etc.

Valdôtain Tresse, de kameleon onder de klemknoten

De Valdôtain Tresse (VT) is bij de meeste klimmers wel bekend als klemknoop. Mark Bridge en Kay Busemann gaven samen een geschiedenisles over een der meest geliefde, maar tegelijkertijd meest vervloekte, klemknoten in de boomklimmerij. De VT is, zoals zoveel zaken in ons boomklimmerswereldje, afkomstig uit het alpiene klimmen. Eind jaren '80 van de vorige eeuw werd de knoop in

Niet de standaard Deutsche Eiche werd gebruikt voor de demonstratie 'klimmend EPR-nesten' verwijderen.

Neville Fay probeerde de 21^e-eeu



Zwaartekracht kun je uitstekend benutten bij het afbreken van bomen

Neville Fay, de boom opnieuw bekijken maar nu vanaf de bodem

Onder grote publieke belangstelling gaf Neville Fay een lezing in de grote zaal over het belang van goed bodemleven bij bomen. Deze autoriteit op het gebied van veteraanbomen leerde ons dat waar in de 20e eeuw de boomverzorgers zich voornamelijk bezighielden met het deel van de boom dat zich boven het maaiveld bevond, men zich er nu in de 21e eeuw nóg bewuster van moet worden dat een zeker zo belangrijk deel van de boom onder de grond zijn werk moet doen, en dat daar derhalve ook zeker zoveel aandacht aan dient te moeten worden besteed. Toen Alex Shigo in 1989 zijn boek *The New Tree Biology* uitbracht ging

er van de 49 hoofdstukken slechts eentje over het wortelgestel; dat is 12 van de ruim 600 pagina's!

Volgens Neville Fay zou de nieuwe *New Tree Biology* aandacht moeten hebben voor de rhizosfeer, dat specifieke deel van de bodem dat direct beïnvloed wordt door wortels en de bijbehorende bodemmicro-organismen. Nu door de toenemende klimaatveranderingen veel oude bomen bedreigd worden in hun voortbestaan omdat ze zich niet snel genoeg weten aan te passen aan de veranderende omstandigheden, is hulp van buitenaf gewenst. Die hulp hoeft niet direct te bestaan uit allerlei reddingsacties, een betere bewustwording over het belang van goede bodemomstandigheden is al van grote waarde.

To strive for perfection...

... is the only way to get close to it. Onder dit motto verzorgden vier van onze Vlaamse zuiderburen het sluitstuk bij het Climbersforum. Jo van Bouwel, Jan Hoorne, Peter Vergote en Lucas Godts gaven een workshop over het gebruik van diverse zaagtechnieken bij het afbreken van

↳ To strive to perfection is the only way to get close to it. ↵

wse boomverzorger te inspireren met zijn verhaal...



bomen, dit in combinatie met het ophijsen van takken en stamdelen.

Eerst gaf Lucas een presentatie waarin enkele basiszaagtechnieken werden doorgenomen. Ook de enige kracht op onze aardbol die altijd bezig is met z'n werk, de zwaartekracht, werd besproken. Want zwaartekracht kun je uitstekend benutten bij het afbreken van bomen.

Een ander aandachtspunt is de ruimte waarin gewerkt moet worden; vooral als deze beperkt is gaat creativiteit een belangrijke rol spelen. Dan kan je afvanglijnen ineen veranderen in een stuurlijn of ga je takken hijsen of op spanning zetten. En je zet bijvoorbeeld een winch in. Lucas gaf aan dat dat afbreken van bomen soms een complexe operatie kan zijn. En als je dan van alle componenten van zo'n operatie goed begrijpt wat hun doel is, kun je daar mee 'spelen' om ze perfect in te zetten.

Want een nonchalant 'Oh, zo kan het wel' is niet helemaal de juiste insteek bij dergelijke operaties.

Absolute controle is wat we willen bereiken op elk moment van de klus.

Na deze inleiding was het de beurt aan Peter om in de

demo-boom de theorie in praktijk te brengen.

Met assistentie van Jan en Lucas, en voorzien van deskundig commentaar door Jo werden diverse manieren van afbreken gedemonstreerd. Ook hier weer de nadruk op het goed blijven communiceren en het 'spelen' met de verschillende mogelijkheden.

Al met al een, ook voor de doorgewinterde boomverzorger, bijzonder leerzame workshop waar de alledaagse vanzelfsprekendheden weer eens werden opgeschud en de focus weer scherp gesteld werd.

Omdat er in drie Baumpflegetage heel veel informatie voorbij komt, is het handig dat de organisatie als extra service elk jaar een Jaarboek uitbrengt met daarin een uitgebreide beschrijving van de besproken onderwerpen.

Ook het Climbersforum geeft een samenvatting uit waarin de bezoekers thuis nog eens rustig kunnen nalezen wat er allemaal aan informatie werd gedeeld. Voor diegene die zelf ook eens een keertje in Beieren deze interessante beurs wil gaan bezoeken: dat kan volgend jaar van 21 t/m 23 april. ■